zprávy, že osnova, zákona o reformě přímých daní byla již podána desetičlennému výboru koaličních stran a že tedy nastalo už o ní politické jednání. A působí jistě podivným dojmem, musí-li se ústředna obchodních komor v pravém slova smyslu doprošovat, aby tato důležitá osnova byla jí zaslána k vyjádření, po případě aby jí byla umožněna součinnost při projednávání těchto osnov v uvedeném výboru koaličních stran parlamentních. Ústředna obchodních komor získala si zajisté po dobu svého působení již tolik váhy a tolik významu, že by to vlastně mělo být samozřejmé, že takovou osnovu dostane napřed ona a teprve potom politikové, kteří by tak měli možnost říditi se podle hospodářských zkušeností. Zdá se však, že u nás převládlo přesvědčení, že politika stačí na všechno a hospodářské zkušenosti že jsou zbytečným zatěžováním. —*ík*

Prof. Jiří Hoetzel padesátníkem. Je-li už u nás zvykem vzpomínati padesátých narozenin významných mužů, mohou tato jubilea míti jedině ten význam, že si veřejnost uvědomí, co ještě od jubilanta očekává. Také od prof. Hoetzla očekává česká věda správního práva ještě mnoho, ač již to, co vykonal, stačilo by vyplniti lidský život.

Themata prvních jeho literárních prací čerpána jsou z jeho úřední praxe jako úředníka u zemského výboru království českého (právo honební). Později pokročiv k obecným problémům správního práva, vydal v r. 1907 svůj habilitační spis: N a u k a o s p r á v n í c h a k t e c h. Od té doby jest jeho nejvlastnějším a nejoblíbenějším oborem správní proces. V roce 1911 vydává svůj znamenitý spis: S t r a n y v r a k o u s k é m ř í z e n í s p r á v n í m. P ř í s p ě v k y k p o z n á n í s p r á v n í h o p r o c e s u a v roce 1915 spis Z á r u k y a e x e k u č n í p r o s t ř e d k y v r a k o u s k é m p r á v u s p r á v n í m. Vedle těchto velikých monografií vydal Hoetzel velikou řadu pojednání a drobnějších prací, které uveřejnil v čelných našich časopisech právnických a ve svém Správním Obzoru. Časopis tento, jehož zakladatelem a duší až do jeho zániku v roce 1919 Hoetzel byl, jest zdařilým pokusem o specialisaci právnických časopisů u nás, jinde zcela běžnou.

Hoetzel jest jedním z nejlepších českých pěstitelů veřejného práva a největším naším znalcem práva správního vůbec. Jemu připadlo pěstovati vědu správního práva právě v době nesmírného rozvoje a rozšíření tohoto odvětví právního řádu. Hoetzel ovládl rozsáhlý svůj obor dokonale a všestranně. Nejen obecné právní normy, ale i rozsáhlou judikaturu. Právě toto zcela neobyčejné ovládání daného materiálu vědního utvrdilo asi též jeho methodologické kredo. Jeho vědeckou methodu bylo by lze charakterisovati nejen jako dogmaticko-positivistickou, ale mnohdy přímo jako induktivní, usuzující z individuelních aktů a rozhodnutí na obecné právní zásady a zavrhující jakoukoliv apriorní konstrukci. Boj o methodologii právní vědy není skončen ani u nás ani jinde. Zdá se však, že konečný výsledek sporu nezavrhne ani tu ani onu methodu, otázka bude jen v jejich umístění v systematice vědy. Již dnes ani odpůrcové methodického stanoviska Hoetzlova netají se svojí úctou k jeho pracím.

Prof. Hoetzel byl za svoji záslužnou vědeckou činnost odměněn tak, jak se národ nemůže odměniti snad již žádnému svému právníku, odměněn úkolem, který naň vložil v dějinné svojí době, svěřiv mu autorství ústavy svého obnoveného státu. Jen několik málo mužů zúčastnilo se na tomto velikém díle a z nich Hoetzel jako autor původního vládního návrhu má ovšem podíl největší. I toto dílo, jímž vřadil se Hoetzel mezi nejvýznamnější historické osoby naší revoluce, jest skvělé. Ani potom nemohl stát nikdy postrádati zkušeností a rozhledu profesora Hoetzela.

A přece ještě ne neprávem těší se právnická veřejnost, že v brzku

dostane se jí nového nad jiné vynikajícího díla z péra jubilantova a jeho padesátka jest jí především příležitostí přáti mu mnoho zdaru pro budoucí práci. —n—

Dr. Edvard Beneš a pacifikace světa. Letošního roku, dne 28. května, slavil náš ministr zahraničních věcí dr. Edvard Beneš své 40. narozeniny. Při této příležitosti vydali jeho přátelé sborník statí s titulem: Dr. Edvard Beneš spoluzakladatel nové svobody a tvůrce zahraniční politiky československé. V tomto sborníku snažili se Benešovi přátelé zachytiti jeho politický vývoj a práci pro založení a upevnění československého státu. Velmi případně v úvodě sborníku vytýká Jaroslav Werstadt, že psáti o dru Benešovi znamená psáti vlastně dějiny československé otázky v rámci světového zápolení válečného i v rámci mírových jednání pařížských, a po té psáti dějiny zahraniční politiky našeho obnoveného státu i jeho účasti na nové mezinárodní půdě Společnosti národů.

Hlavním dílem Benešovy politiky jest zabezpečení našeho obnoveného státu a proto věnuje pacifistickým snahám zvýšenou pozornost. Správně vystihl, že náš malý a geograficky nevýhodně položený stát může býti nejlépe zabezpečen účinnými garanciemi práva mezinárodního a tím omezením možnosti válečných konfliktů, jakož i odzbrojovací akcí. Problém odzbrojení zaměstnává, jak známo, Společnost národů od počátku jejího života. Zástupci jednotlivých států ve Společnosti národů dobře pochopili, že k zabezpečení míru nemůže vésti pouhé odzbrojení, na které míří čl. 8. paktu o Společnosti národů, nebude-li postaráno o respektování mezinárodních závazků. Na tento moment neopomenul poukazovati ani dr. Beneš jako člen Rady Společnosti, který se ve čtvrtém zasedání činně účastnil stavby návrhu Smlouvy o vzájemné pomoci. Některé nedostatky tohoto návrhu vedly v posledním zasedání Společnosti národů k vypracování t. zv. protokolu pro smírné vyřizování mezinárodních sporů (Protocole pour le règlement pacifique des différends internationaux).

K pochopení Benešovy práce, vykonané ve prospěch pacifikace světa a jmenovitě k zabezpečení malých států, mohou sloužiti protokoly Společnosti národů. Omezíme se tu na povšechnou charakteristiku ženevského protokolu o smírném vyřizování mezinárodních sporů, na jehož formulaci měl dr. Beneš mimořádnou a dojista úspěšnou účast. Protokol vzbudil pozornost světové veřejnosti svým velikým dosahem, který může míti na vývoj práva mezinárodního a mezinárodní politiky, stane-li se potřebnou ratifikací ostatních států součástí dnešního systému práva mezinárodního.

Ženevský protokol snaží se vyhověti živě cítěné potřebě mnohých států po zvýšení právních a morálních garancií mezinárodních závazků, kteréžto zvýšení garancií by bylo doplňkem odzbrojení, a zavádí do jisté míry obligatorní arbitráž, o kterou po světové válce usiloval sbor deseti právníků pověřený Radou Spol. národů vypracováním předběžného návrhu stanov stálého dvoru mezinárodní spravedlnosti. Protokol má vhodná opatření k zabezpečení respektování soudních, pokud se týče rozhodčích nálezů. Usiluje o zabránění ofensivních válek a připouští války jen defensivní. Největší potíž působilo definování státu útočníka, jímž jest stát, jenž odepře podrobiti spor smírnému vyřízení, odmítne podrobiti se soudnímu nebo rozhodčímu nálezu, případně jednohlasnému doporučení Rady Společnosti nebo poruší provisorní opatření Rady k odklizení sporu směřující. Protokol zavazuje signatáře k účasti na mezinárodní konferenci pro omezení zbrojení, jež má se sejíti 15. června 1925 v Ženevě. Protokol nabude účinnosti teprve ratifikací (je třeba ratifikace nejméně většinou trvalých členů Rady a deseti jinými členy Společnosti), bude-li potřebná ratifikace protokolem ratifikačním konstatována a bude-li plán na odzbrojení zmíněnou konferencí přijat. Nebude-li však tento plán ve lhůtě, jež bude onou konferencí stanovena, proveden, pozbude protokol po konstatování té skutečnosti Radou své účinnosti.

Význam protokolu bude v tom spočívati, že signatární státy nebudou moci z vlastní iniciativy vésti mezi sebou nebo proti nesignatár-